

(0138)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

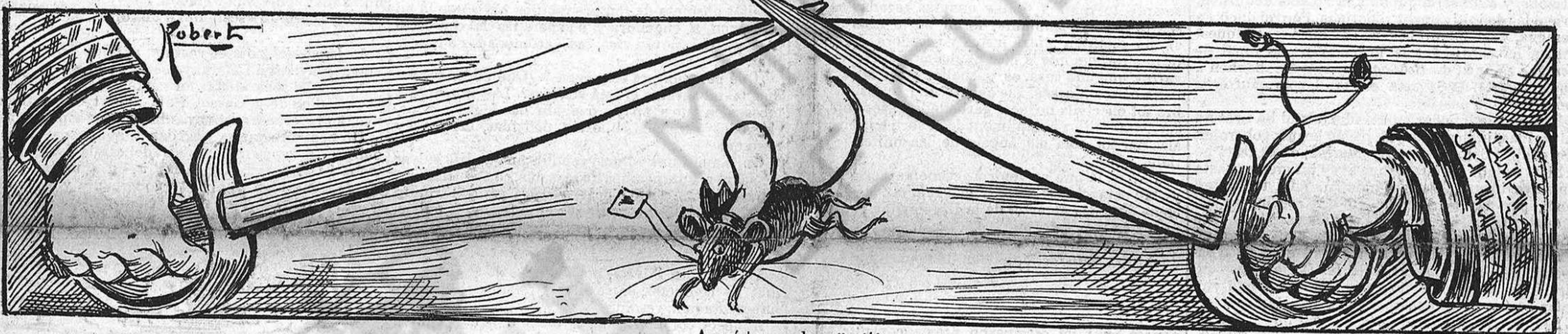
ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANTOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

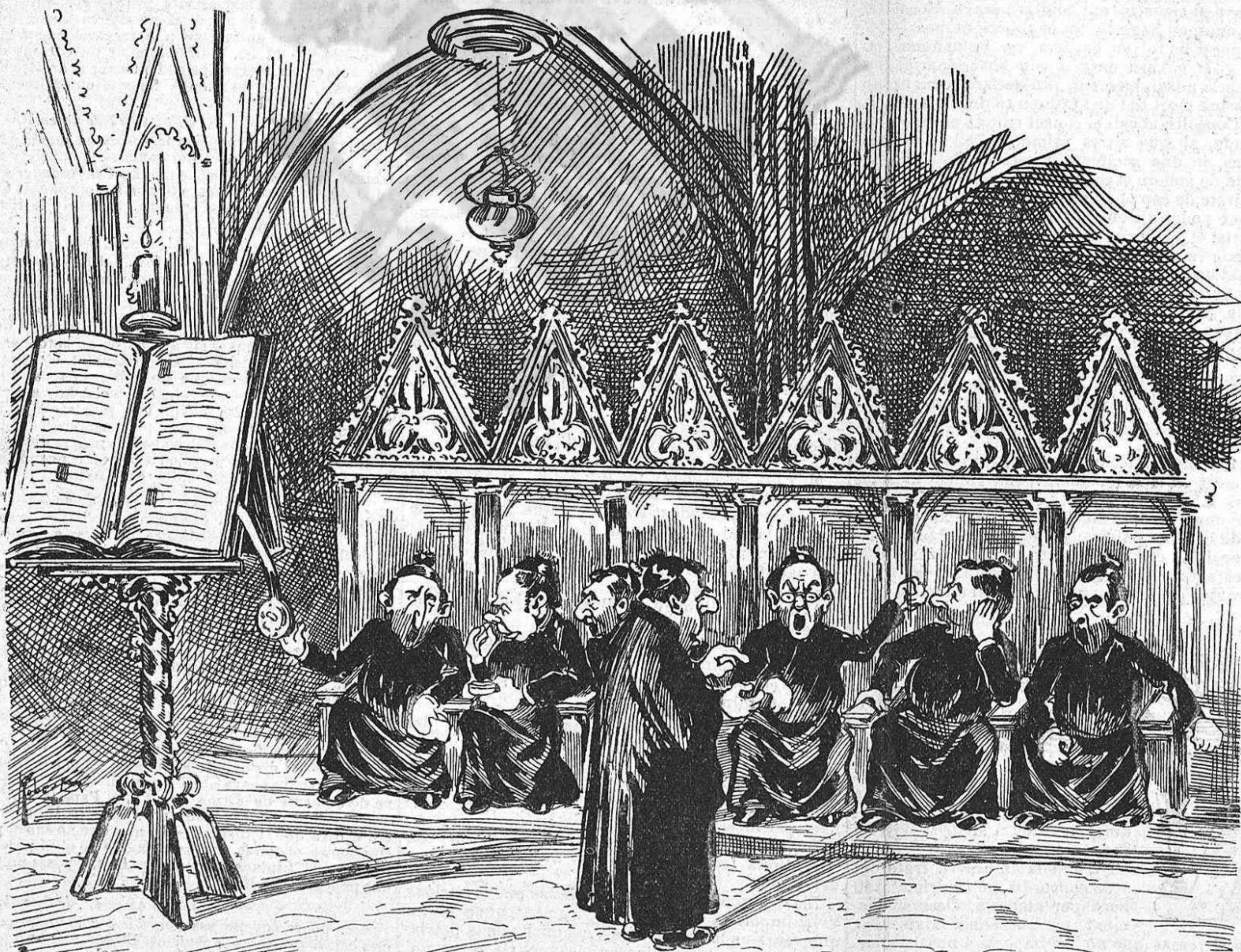
PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50—Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 2'50

La qüestió del dia

Aquí tenen la qüestió: búsquense la solució.

Rumors

—¡Malas noticias!
—¿Qué passa?
—Diu que quan s' hagi arreglat aixó de la Doctrina, ens farán dir la missa en castellá.

DE DIJOURS A DIJOURS

A B molta fortuna el governador Manzano va lograr resoldre 'l conflicte universitari, reconeixent que la forsa pública s' havia excedit al penetrar en l' edifici repartint llenya a tort y a dret y atropellant d' obra y de paraula a un digne catedràtic. El governador Manzano, després de donar una satisfacció completa al claustre universitari, va prometre practicar una investigació escrupulosa dels fets y castigar segons lley als que resultessin culpables dels desmans.

La normalitat va restablirse instantàneament; l' Universitat va reprendre sas interrompudas tasques, y era tan gran la satisfacció de catedràtics y alumnes, que ja ningú s' recordava del famós decret de 'n Romanones, causa del conflicte.

Pero a Madrid, com de costum, va tirarse combustible sobre la foguera mitj apagada. En el debat que va entaularse en el Congrés, ab més passió que coneixement dels fets, se va censurar ab acritut la noble y correcta conducta del governador de Barcelona; se 'l calificá de débil y poch zelós en mantenir els furs del principi de autoritat, perque l' autoritat, segons alguns, té sempre rahó, fins quan pert la xaveta y cometent las més grans barrabassadas. El govern venia obligat a defensar al governador, proclamant la justicia y la fortuna ab que havia procedit; y en lloch de ferho aixís va sacrificarlo, rellevantlo del càrrech. Si 's té en compte que 'l governador havia obrat previa consulta y de acort ab el govern, se compendrà que aquest li va jugar la més asquerosa de las xarranadas.

El governador cessant va ser objecte a Barcelona de las més carinyosas demostracions; els estudiants en massa passaren a saludarlo, no sense veure's amenassats durant el camí pels garrots de la policia. Al marxar dimecres cap al tart ab l' exprés de Madrid, hi havia en l' estació un luxu extraordinari de forsa pública; a pesar de lo qual la multitud qu' era molt numerosa li prodigá una despedida afectuosissima.

Ocupá interinament el govern de la provincia el president de l' Audiencia, cosa que no s' havia vist may; puig sempre en cassos de interinitat solía confiar-se el govern al president de la Diputació. Per reemplaçar al governador Manzano s' havia desig-

nat al general Sr. Espinosa de los Monteros, qu' en certa manera revelava per part del govern l' intent de crear una situació de forsa.

Es a dir: se feya tot lo necessari perque 'l conflicte tornés a reproduhise.

No ha sigut aixís, perque basa major quita menor.

Y la basa major, en el joch de la política, ha sigut la soptada cayguda del govern.

No s' ha degut la cayguda ni al decret de 'n Romanones ni al conflicte universitari, sino a la conducta del ministre de Marina, que fora de tota conducció legal, se disposava a fer construir dos barcos d' acort ab una empresa particular.

Lo més grave en aquest succés parlamentari es l' estat de descomposició de la majoria. Alguns grups afectes als ministres víctimes de las passadas crisis s' esquitllaren sense votar.

Altre símptoma de gravetat: la conducta dels silvelins, que tenint el poder segur, a plasso fixo, no van tenir paciència per esperar, tirantho tot al botavant.

Tant més quan ve a dificultar la solució de la crisis la circumstancia de no haverse votat encare 'l contingent de las forsas de mar y terra que cada any han de senyalar las Corts, segons prevé la Constitució.

Encare que 'l poder moderador els hi ha tirat un salvavida, indicantlos que poden seguir gobernant prescindint del ministre de Marina, en Sagasta no s' hi ha volgut agafar, perque avuy tot crema, hasta els salvavidas.

Encare que 'l poder moderador els hi ha tirat un salvavida, indicantlos que poden seguir gobernant prescindint del ministre de Marina, en Sagasta no s' hi ha volgut agafar, perque avuy tot crema, hasta els salvavidas.

A l' hora en qu' escribim, el rey consulta als cap-pares dels partits monárquichs: cap d' ells pot senyalarli un camí franch y expedit. Tots han fracassat. La nova situació que s' crehi será sempre precaria y perillosa.

A l' hora en qu' escribim, el rey consulta als cap-pares dels partits monárquichs: cap d' ells pot senyalarli un camí franch y expedit. Tots han fracassat. La nova situació que s' crehi será sempre precaria y perillosa.

PEP BULLANGA

Senyarse y treure's els ulls

El governador de Barcelona li va ser admesa una dimissió del càrrech que tal vegada no havia presentat.

Perque tot ha vingut de aixó: del decret de 'n Romanones.

A causa del famós decret va haverhi estudiants que van esbravarse cantant els Segadors y altres que van ofegar la veu de aquests cantant La Marselesa.

De las cantadas van venir els xiulets, que ressonaven estridents y sixordadors mentres s' esqueyan a passar per davant del edifici universitari uns oficials de caballeria, 'ls quals van embestir a la jove-nalla xiuladora, Universitat endintre.

Aquest fet va posar en clar que las portas del titulat temple del saber son assequibles a qui siga que hi entri en actitud amensadora. Y l' endemà mateix va acabarse de demostrar.

La plassa de la Universitat semblava un campament: tota ella estava ocupada per la forsa pública; guardia civils a peu y a cabal, policías de la pública y de la secreta; per tot sabres que lluhían y garrots que s' frisaven en las mans tremolosas que 'ls sostenían.

Va haverhi llenya seca per tothom; ni las anlas

ahont se donavan las lliçons sigueren respectadas. El degá de la Facultat de Farmacia, a pesar de fer valer la seva qualitat de professor, sigué bárbarament atropellat.

Després s' ha dit que 'l degá per ser tant jove sembla un estudiant, y com a tal van tractarlo no fent cas de las sevas protestas, que bé s' podían pendre com un ardit per escaparse de la pallissa.

Ab el catedràtich bárbarament atropellat va fer causa comuna tot el claustre.

La qüestió que fins alashoras havia sigut d' estudiants y agents de l' autoritat, va ser de catedràtichs y l' autoritat mateixa, directament y sense intermediaris: de rector de l' Universitat a governador de la provincia.

El Sr. Manzano—sens dupte després de consultar al govern, perque aquestas cosas no s' fan may sino previa consulta—va donar satisfacció plena al claustre universitari, declarant que 'ls autors materials del atropello, una vegada depurats els fets, serían degudament castigats.

Y ja casi ningú s' recordava de res, ni del famós decret de 'n Romanones, quan las hostilitats terminadas a Barcelona, van esclatar a Madrid en forma de debat parlamentari.

Menos mal: en aquesta classe de bregas no s' derrama sanch ni s' fracturan ossos; pero també hi ha víctimas.

El govern no va atrevirse a declarar que las forsas invasoras de la Universitat de Barcelona, els héroes de la jornada de sant Gregori s' havían excedit, havían passat de la mida al atropellar a un catedràtich y al injuriar de paraula a tot el claustre del rector en avall. Acorralat el govern va venir a sancionar l' atropello y las injurias.

Aixó es lo que va venir a reconeixer el govern... y aixó estava molt lluny d' encaixar ab las explicacions donadas al rector de la Universitat, pel governador de la provincia.

Pobre Sr. Manzano! Estava escrit que per haver donat una satisfacció, havían de donarli un disgust.

Intútilment alegar—si es que no tem faltar a la disciplina de partit—que tot lo qu' ell va fer en aquest punt, va efectuarlo previa consulta ab el govern. Avuy ab el teléfono las autoritats de las provincias no donan un pas, que no 'l consultin.

Y a pesar de tot en Sagasta, en Romanones, en Moret y el govern en pes van abandonar-lo, van sacrificarlo miserablement, van declarar Manzano mort, arbre mort del que tothom te dret a ferne estellas. Consolis, si cab el consol en una situació tan desairada, ab que altres primer qu' ell han sigut víctimas de una semblant trastada.

Y aixís va avansant a cap-bussons el vaixell desballestat de las situacions monárquicas, fent ayguas per tot arreu a través de un mar alborotat y lloret de bruticia. En el pal mestre arbola la bandera del egoisme y en la popa la de la concupiscencia.

Aquí tenen l' única conseqüencia positiva del famós decret de 'n Romanones: una sanció més del sistema marroquí, aplicat a la repressió dels desordres: una nova patent de impunitat expedida en favor de la forsa pública; y una víctima sacrificada per l' egoisme dels governants, el Sr. Manzano.

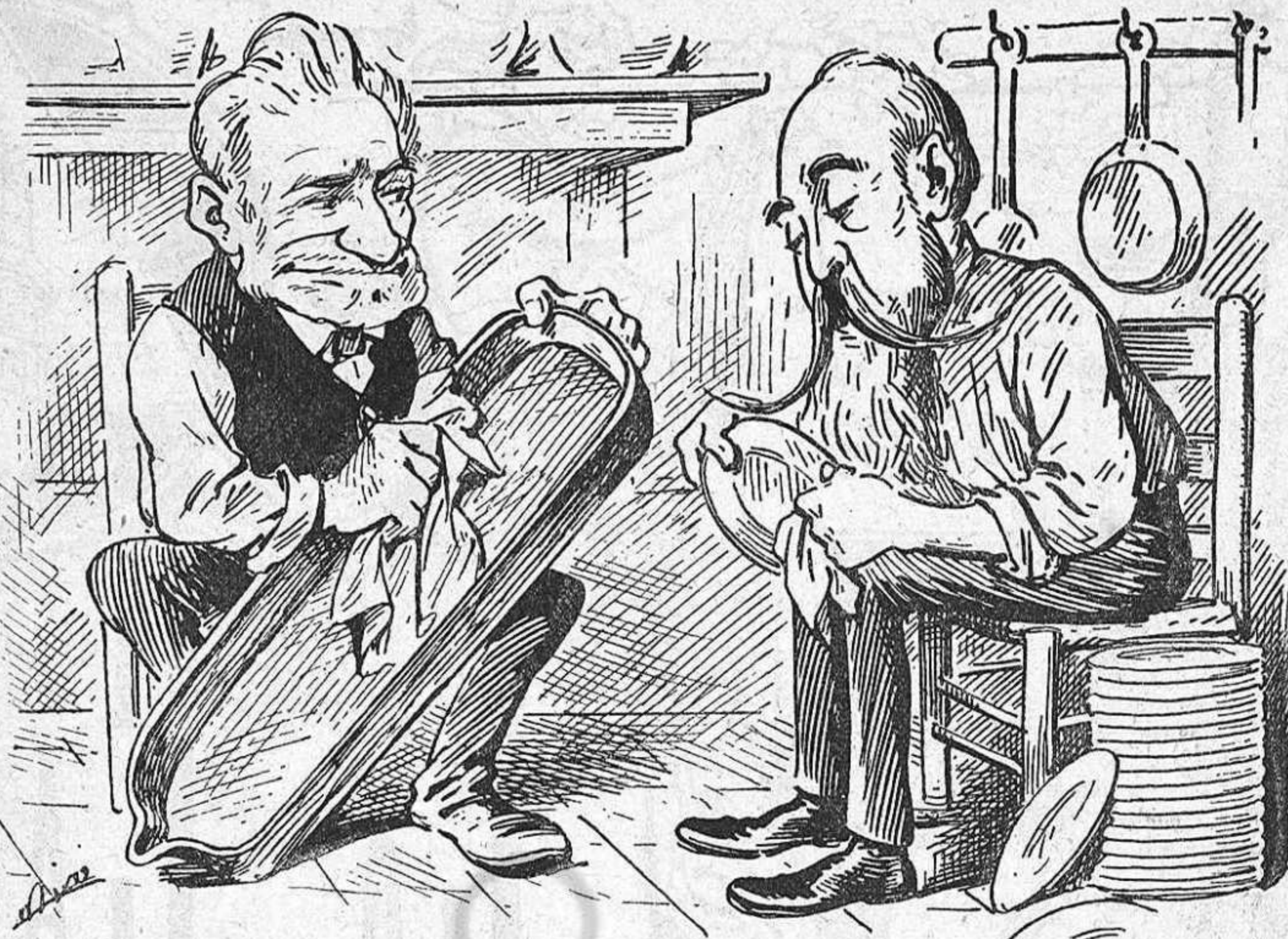
No es aquesta la primera vegada que 'ls governs monárquichs pensan senyarse y s' treuen els ulls.

P. K.

o doném compte de las sessions celebradas per l' Asambleja federal reunida a Madrid, y ja 'ns perdonaràn. Si vejéssim que reynava en ella un esperit fraternal y de concórdia, no tindríam prou boca per alabarla.

Xeflis en perill

—Frega, noy, frega: sempre está bé posar a punt las eynas; pero lo qu' es aquest any, si no 'ns el paguem nosaltres, me sembla que de gall no 'n tastarém pas.

haurían de ser avuy més que may, l' objectiu únic de la gran familia republicana.

Els representants de l' Asambleja federal única ment s' han mostrat units pera rendir al mort immortal, a n' en Pi y Margall, un tribut d' afectuos respecte.

Menos mal, si convensut al fi tothom, de la necessitat absoluta de rompre motllos vells que ja no serveixen, s' engendra y s' generalisa la convicció d' emprendre novas vias, més acomodadas a la realitat.

¿Qué per ventura som cegos? ¿Qué no ho veyém que la monarquia s' está acabant? Las dos únicas crossoas en que s' apoya, ó siguin las dugas agrupacions del torn pacífich, están podridas, corcadas y cruxien.

Unicament una solució republicana podria salvar a Espanya. Purguemos de ressabis, concentremnos, acometém un acció eficaz y decisiva y l' triunfo será nostre. Que no pugui dir el país que 'ls t'úchis qu' entorpeixen l' adveniment de la República, son precisament els republicans.

Va caure en Silvela, no fa encare dos anys, asediad de conflictes, entre els el religiós y sentintse impotents pera resoldre'ls.

Aquests conflictes subsisteixen de igual manera ó ab més dificultats que avants, ja qu' en Sagasta no ha fet més que aplassarlos, agravantlos ab la seva política de aplassaments y camándulas.

¿Com es possible que 'ls que van caure pera no poderlos resoldre, trobin avuy ni tan sols la manera de conjurarlos?

No sé: s' acosta Nadal; pero 'm sembla que hi ha algú aquí a Espanya que se li están acabant els turrons.

De la exposició enviada pel bisbe de Vich a ne 'n Romanones:

«Los maestros de primera enseñanza al adoctrinar a los niños en el Catecismo ejercen una delegación de la Iglesia, no del Estado.»

Vels'hi aquí una afirmació que mereix ser recullida en una nació com la nostra, qual ley fonamental del Estat consagra la tolerancia de cultes.

Si s' respectessin els fonaments de las lleys, ningú s' podria permetre fer afirmacions tan absurdas com la del bisbe de Vich. Y perque no s' pogués sostenir que un ciutadà espanyol que te dret perfecte a exercir l' ensenyansa, sense ser catòlich, es un delegat de una Iglesia en la qual no creu, lo més lògich y condudent sería declarar l' ensenyansa completament laica, ab exclusió absoluta de la doctrina cristiana.

Ab lo qual, els governs s' estalviarian no pochos disgustos y realitarien un acte de justicia.

May un governador de provincia ha caygut ab més bona sort qu' en Manzano. La seva cayguda s' deu a haver reconegut noblement que 'ls agents de l' autoritat al penetrar en l' edifici universitari atropellanho tot, van excedirse, y a haver donat una satisfacció al rector y als catedràtichs de aquell centre d' ensenyansa.

Al anarse'n dimecres de Barcelona va ser despedit en triunfo.

Y en tant en Sagasta, en Moret y en Romanones que 'l varen dimitir, jeyan de cos present, víctimas de una crisis que 'ls va agafar de plé a plé com una pulmonía fulminant.

¿Volen saber com s' emplean els recursos del país?

Un diputat, el Sr. Cobián, va denunciar que s' havían adquirit 211 canons de tiro ràpid que costan un dineral, els quals están arreconats en els arsenals, per inservibles.

De manera qu' en qüestió de material de guerra, s' continúa fent lo que s' feya avants dels últims desastres.

Els desgabells, els despilfarros, las malversacions y la impericia se saldan trágicamente, quan tenim que veure'ns las caras ab els enemics de la patria.

Ab els 211 canons inservibles podria ferse un' orga pera cantar las glorias dels servidors de la monarquia.

El mateix Sr. Cobián enumera l' següent dato. Del presupuesto de la Guerra que ascendeix a 150 millions, a penas se destinan 10 millions a material, y encare las mes de las vegadas a material inserrible.

Els 140 millions restants se destinan a personal. Té Espanya mes generals que cap altre nació d' Enropa: 391 en actiu y 191 en la reserva: en conjunt 582.

Hi ha ademés 16 mil jefes y oficiales que manan un exercit sense valor efectiu. Total: un gran escándol ab uniforme.

L' Imparcial, com de costum, publica articles de boig, agraviant a Catalunya sense tó ni só.

Ni que 'ls separatistas mes aixalabrats paguessin al periódich de 'n Gasset, faria aquest una campanya tan favorable a las sevas insensatas aspiracions.

Ho hem dit varias vegadas y avuy ens veyém obligats a repetirho: el perill del catalanisme no s' troba a Catalunya, sino a Madrid, en aquesta especie de frenesí ab que certs governants y determinats periódichs sembla que se las apostin a qui farà mes etzeggalladas.

ARTESA, 24 de novembre

Tot sovint ens falta 'l paquet de LAS CAMPANAS, y crech que la culpa ha de atribuhirse al carter. (*) May havíam estat tan mal servits y fins a cert punt tinch dret a pensar mal, ja que a mi mateix va dirme un día que de targetas postals no n' entregaria cap a ningú. Vegi, donchs, el Sr. Administrador de correus de la provincia si per mes temps podém estar al arbitre de un funcionari, que de tal manera falta al cumpliment dels seus debers. - F. P.

CARME, 27 de novembre

Un jove va ser sorprés per un ensofentat jugant ab una noya, y va faltarli temps per enllansar al cubell y ferho públich, citant al jove pel seu nom. Un verdader escándol. Jutjin si es aixó lo qu' ensenya la doctrina de Cristo y si es per aquestas cosas que ha de servir la titulada cátedra del Esperit Sant.

LLANSÀ, 2 de desembre

El nostre corp va ferne venir un' altre de foraster ab cara de trabucayre a predicar el novenari d' ànimas. En els predicats va insultar a tort y a dret als periódichs lliberals, y en primer terme a LA CAMPANA, sens dupte perque no professan ni professan may la moral qu' ell preconisa, y de la qual vaig a donarne un botó per mostra. Va dir el tercer día qu' era mes peccat blasfemar de Deu y dels capellans que no robar una cantitat de 10 mil duros. ¿Y saben per qué? Ben clar ho va dir: perque dels diners un se n' apropita, mentres que 'ls renechs no treuen de cap apuro. — Aixís donchs fixantse en certas inclinacions dels aucellots negres de rapinya, caldrá exclamar ab el personatge de una coneguda comedia castellana: — Ahora lo comprendo todo.

CASSÀ DE LA SELVA, 30 de novembre

Passém un novenari d' ànimas, divertit y graciosísim. Figúrnse que 'l predicador, de bonas a primeras se va declarar partidari entusiasta de la inquisició. Y resulta serho mes que 'ls inquisidors mateixos, ja que aquests, regularment, atormentavan tan sols als vius, y ell se rabeja hasta ab els morts. Aixís va ferho ab en Zola, dihent d' ell deu mil pestes, infamias y mentidas. Un oient va escriureli una carta, degudament firmada, rebatent las falornias que havia soltat; y ell la llegí desde la trona, guardantse la firma al pap, y tractá d' explicarse, pero ab tan mala sombra, que quedá com un poca solta. Figúrnse que haventse demostrat en la carta que certas afirmacions que feya eran completament falsas, va sortir del pas dihent qu' ell no afirmava res; y que alló que havia dit no eran afirmacions sino figuras retóricas. — Al dir que Zola vivía en un palau (que al fi si 'l tenia se 'l pagava ab el fruit del seu treball honrat) va descuidarse de dirnos com viu el Papa en el Vaticà, que es infinitament mes suntuós, y no se 'l ha guanyat ell, encare que 'l disfruti. — Homes que no saben parlar sino sense engaltar, mes valdría que no s' hi possessin a predicar la titulada paraula de Deu, y aixís no farían uns papers tan ridículs.

IGUALADA, 1.º de desembre

A un pobre noy que assisteix a la escola de un salvatje clerical, li va passar lo següent: Estant a l' hora de lle-

(*) Aixís será, ja que nosaltres las enviám ab tota puntualitat, y dels demés punts no acostumém a rebre'n queixas.

gir, el mestre agafà 'l llibre y li posà á alguna distancia, y com el noy per ser curt de vista no podia veure las lletres, li pegá tan tremenda garrotada que casi 'l deixá sense sentits. Y finalmen, va dirli que si no era igual que 's altres, no anés á estudi. Vejin si han vist may un acte mes salvatge.

ARTÉS, 29 de novembre

Fá alguns días que estém de alló més divertits. En el circo místich, ab motiu de celebrarse 'l novenari d' animas, s' hi donan cada día lliçons de gramática parda. Las rondallas qu' explica lo borinot predicayre, son un conjunt de porquerias propias de un bordell. En una de las moltas deya: -A n' aquells incrédules que diuhen que no hi ha ánima, ni infern, ni gloria y que no 'n torna cap del altre món, feulos present que sí. El cas es, qu' en una població de las remotas terras de l' América del Sud, hi havia un matrimoni rich; morí 'l marit, y á penas enterrat, la senyora s' entregá á las dolsas caricias de un altre senyor, y no sols aixó, sino al plasher deliciós del gust carnal del sisé manament, y en aquesta posició els sorprendé l' ánima del difunt que venia del altre món per venjar-se de la injuria: pujá dalt del llit, descubrí als fornicadors, y agafant á ella per las munyecas ab las sevas mans, vermellas de foch, li digué: «En nom del diable estás condemnada, puig que jo pels teus adulteris estich cremant, sufrint els torments del infern.» Y desaparegué, sense deixar més rastre que las munyecas de la senyora cremadas, la qual avuy, per tanar aquella vergonyosa falta, porta brasa lets d' or. -Escolti, mossén Butllofa, ¿fará el favor de dirnos cuántas faltas dels mosséns y nebotas tapa l' or adorat Deu del sigle?

LLORET DE MAR, 1.ª de desembre

El nostre bugader degué donarse per aludit en la carta publicada el día 15, ja que 'l diumenje últim s' enllá al cubell y, cridant com un energúmeno, digué: «No cregueu espantarme posantme á LA CAMPANA; jo aixó ho tinch per una honra», desentese contra els periódichs lliberals y atacant als capelláns qu' escriuhen obras pel teatro. -Y Lope de Vega y Calderón, que no ho eran capelláns, senyor bugader?

Atacá també als capellans que predicán fora de l' iglesia, sense recordarse que quan en Collell vingué á propagar el separatisme en una vetllada catalanista, ell fou dels primers perdigots que l' aplaudiren. ¡Ja tenen rahó que 'l beurer massa fá perdre la memoria!

No faltá sinó qu' espliqués quins cástichs mereixen els capelláns que rampinyan casullas de un company difunt, estant aquest de cos present, y els que al veure un protestant estranger en l' agonía y sense coneixement, procuran batejarlo y combregarlo, comentent ab aixó una verdadera profanació, considerat baix l' aspecte religiós, y un veritable robo considerat civil y rahanablement. Y prou per avuy.

L' ARBRE Y 'L POBRE

EYENT sas grogas fullas despéndresseli de las brancas, l' arbre s' espanta y tremola.

-¡Ay de mí!

El pobre, que allá á prop reposa, alsa 'l cap y se 'l mira.

-¿Qué tens?

-Ja ho veus; las fullas, aquellas verdas y hermosas fullas que constituhan tot el meu adorno, m' abandonan, fujen de mí, m' cauhen.

-Fill nen, paciència. Pam ensá, pam enllá, á tots en passa lo mateix.

-¿A tú també 't cauhen las fullas?

-Una cosa que val més que aixó: las ilusións.

-¡Oh! De las ilusións se 'n pot fer de més y de menos. Si un ne té ó no 'n té, els que passen no ho poden coneixe. En cambi, las fullas, ¿qué semblaré ara sense?

-May m' hauria pensat que 's arbres fossin tan tanocas. ¡Qué semblarás!... ¿Qué t' importa á tú aixó? ¿Quin perjudici t' ocasiona la pérdua de las fullas?

-¿Quin? ¿Aixó no sabs? Mira: quan eram al estiu, en els alegres mesos en que, cubert de verdor, gronxava al vent las mevas brancas nfanosas, ¿qué t' pensas que 'n venia poca de gent á passar el rato á la meva sombra, buscant la fresca qu' en lloch més trobava?

-¿Y qué?

-Ara, ja ho veus, ningú, no vé ningú: ¡tothom m' abandoná! Las fullas, els amichs, tothom...

-¿Aixó t' afigeix? ¡Tonto, més que tonto!

-No soch tonto; soch senzillament un arbre de sentits y de bon cor; que ploro al veure fins ahont arriba la ingratitud humana. Ahir, quan me veyan cubert de verdura, fresch y espléndit, tothom venia á veure'm. Avuy que 'm contemplan sech y pelat, ¡ni un animal!

-T' hi dit y 't repeteixo qu' ets un beneyt. ¡Deixa que la gent vingui ó no vingui, ximpler!

-No puch treure'm ho del cap. Es una decepció, un desengany massa gros.

-Jo si que realment tinch motius de queixa, y no ho faig.

-¿Tú? ¿Qué t' passa?

-¡Ay! L' historia de tots els pobres. Jo també era fort, jove, ágil; mentres vaig serho, el món va explotarme, aprofitantse descaradament del meu vigor y de la meva inteligencia. M' veyan cubert de fullas, y venia á disfrutar de la meva sombra.

-Com ha fet ab mí.

-Pero un día aquellas fullas van caure; la juvenut va passar, la meva forsa y la meva agilitat van agotarse, y 'l món que, tendre y vert, m' havia explotat, va girarme cínicament l' espatlla, apartantse de mí sense la menor consideració.

-¡Pobre xicot!

-Abatut, sol y vell, ara vé 'l hivern y com si ab l' abandono que sufreixo no n' hi hagués prou, guaytam: la roba se me 'n va á trossos; ¡justament en els moments en que 'l fret comensa á apretar!

-¡Lo mateix, lo mateix que á mí!

-¡Tant com lo mateix!... Tú estás en millor situació.

-No, senyor; idéntica á la teva. Com á tú, 'l món m' abandoná y m' quedo sense abrigh, despullat, precisament á entrada d' hivern.

-¿Qué n' hi ha de diferencial El meu jech avuy es vell, demá ho será més y d' aquí uns quants días se 'n anirá á micar. Per més que jo esperi, el jech desaparexent ro tornaré á sortir. Tú ho tens molt més bé: las fullas t' han deixat, pero pren paciència; ja veurás com al apuntar la primavera te 'n sortirán de novas.

C. GUMA

-Aixó sí.
-Recobrarás la forsa y la joventut que ara t' sembla que pertes, y 's mateixos, els mateixos mortals que al estiu venian á gosar de la teva sombra, tornarán á venirhi, altra vegada atrets per la verdor de tas brancas.
-Es cert.
-Jo no puch esperarho síxó. La forsa, el vigor, la juvenut perduda ja no tornarán may més, ¡may més!... Y 'l jech que ara m' cau á trossos, tampoch.
-Bé, sí; pero, francament, aixó de ser arbre...
-¿Encare t' queixas?... ¡Jo pogués sernel!
-¿De veras? ¿Arbre t' agradaria ser? ¿Qué farías si 'n fossis?
-Comensaría, al estiu, per donar sombra, pero mala sombra.
-¿Y després?
-Deixaria assecarme poch á poch.
-¿Y després?
-Al venir 'l hivern, me convertiria en llenya.
-¿Per qué?
-Per repartirla sense compassió entre la molta gent que 'n mereix.

FANTÁSTICH

EL MANXAYRE

No hi ha que donarhi voltas: l' Imparcial ho ha averiguat y quan l' Imparcial ho afirma, ben sapigut ho tindrà. De tot lo que passa á Espanya y de tot lo que ha passat, sigui en l' esfera política, sigui en el ram industrial, sigui en broma, sigui en serio; sigui en terra, sigui en mar, de tot ne tenen la culpa els perversos cataláns.

Madrid, font inagotable de fecunda activitat; Madrid, alberch gloriósissim de tots els grans ideals; Madrid, es un niuhet d' ángels, un magatzém de bondat, un planter de virtuts cívicas una associació de sants. Els corcats, els revoltosos, els dolents, els descasats son -al Imparcial li consta- els avaros cataláns.

Si 's van perdre las colonias del modo que tothom sab, no va ser, nó, á consecuencia de l' explotació immoral que á mansalva hi exercían els regiments d' empleats que 's governants hi abocavan, deixant aquells pobres camps més pelats que l' ovella quan el pastor l' ha esquilat: ¡va ser sòls per la codicia dels funestos cataláns!

Si vam sostenir una guerra sense com vé ni com va, passejant, non Carnestoltas, el trist lleó nacional porque las naciones vejessin la nostra debilitat, no va ser per la ceguera dels imbecils governants, qu' en comptes de dirigirnos ens estavan extraviant: ¡va ser per las exigencias dels tarumbas cataláns!

Si varem deixar l' esquadra en mans dels americáns, qu' en el temps de encendre un misto se la varen empassar, no va ser per impericia dels que portava al davant, ni per 'ver perdut la brújula, ni per dur canóns tarats, ni per careix de pólvora, ni per ser feta de fanch: ¡la varem perdre per culpa dels indoctes cataláns!

Si 'l pes inmens de la deuda ens priva de respirar y ja de la bancarrota tenim l' espectre al davant, no es á causa dels empréstits alegrement perpetrats pels colossals hisendistas y 's governs que trenta anys há van. l' un darrera del altre, las cireras remenant: ¡es únicament per culpa dels dimonis cataláns!

Si la nació s' arrossega entre ronechs y badalls, sense comer, sense industria, sense calsas, sense pa; si en la mitat dels seus pobles no hi ha camins ni canals, no 's deu á las sangoneras que se li xuclan la sanch, á la sombra protectora del pressupost del Estat: ¡de tot ne tenen la culpa els tremendos cataláns!

¡Ah! Vingán, vingán bestiesas; vingán munts d' atrociats, que al cel segóns dñu el dixó, certs brams no hi poden pujar. Encare que 'l qui vents sembra sol recullir tempestats, ni totas las sembras grillan, ni la nació es l' Imparcial, ni per més que quatre tipos ens vulguin exasperar, perdrém may á la santa calma els fenicis cataláns.

La caricatura al extranger

-¡Vaja, puch ben sembrar, si aquests animalots se m' ho menjan tot...

(De Le Baudet, de Bruselas.)

NO T' EMBOLIQUEIS...

DEDICAT ALS QUE NO 'S VOLEN EMBOLICAR MAY EN RES

QUESTA ditxosa paraula es la que cada moment sona á n' els meus oídos. La familia, 's amichs, els coneguts, sempre y á todas horas me disparan la mateixa cansó: «Creume; no t' emboliqueis, ferás sempre carn de presó, y odiat de tothom. En el món procura estarhi bé, que 's altres res te donarán. Ja ho sé qu' ets un bon xicot; pero has estat pres tantes vegadas y la policia t' vigila tant, que fins resulta qu' un se compromet anant al teu costat. ¿Qué no veus que t' maltractan y fins el poble diu y fa corre qu' ets un traïdor y que cobras dels contraris? Creume: déixaho corre tot y no t' emboliqueis.»

Al café, pel carrer, allí hont vaig sempre ensepego ab algú que m' canta, com si estigués confabulat ab els demés, la mateixa lletania. ¿Y saben quins son els que m' donan semblants consells? Pel regular gent treballadora, gent que passa un feix d' horas sirgant sens apenas poder menjar ni satisfher sas primeras necessitats, y que apesar de produhirho tot; molts cops no poden vestirse ni calsear.

Aquests son els concellers. Aquests me diuhen no t' emboliqueis, y ells, no embollicantse, suportan ab resignació estúpida una explotació escandalosa; deixan que sa muller y sas fillas siguin tal vegada prostituídas pel seu perfumats burgés y que la mi seria vaji apoderantse poch á poch de casa seva. Per ells passen desapercebudas las injusticias socials presents; que una part de l' humanitat, la que treballa, pateixi fam, que 's nostres fills creixin anémichs per falta d' aliments; que la dona heredi una enfermetat en la atmósfera pestilenta de la fábrica; que per capritxo ó per descuit mori algún obrer al treball; que per egoisme no s' efectuhi lo necessari pera fer impossible una explosió de caldera ó un desprendiment de terra hont sempre tenen, com vulgarment se diu, els operaris la vida al encant; que unas lleys anti-humanas te prenguin els fills y siguin sacrificats en aras d' un patriotisme mentida; que 'l treball sigui despreciat y premiada la vagancia; que 'l inocent arrossegui 's grillets á presidi y 's criminals se passejin... tot aixó, per aquests, es res. No val la pena d' embollicarse, y per desidia dels uns, hipocresia ó ignorancia dels altres, va allargantse y multiplicantse y causa vergonya sapiguer que 's nostres pares, els vells demócratas, ab sas lluytas passadas, lograren abolir la repartició de la sopa en els convents, mentres nosaltres, els fills, per no embollicarnos, deixém sens protestar un estat de beneficencia, hont volen regularisar las necessitats del ventrell y que portan el nom de cunyas económicas.

¡Deshonrat! me diuhen. ¿Voleu més honra que la censura d' un món estúpit? Els que no tenen conciencia ni 's primers rudiments d' honor son els que impulsats per l' egoisme ho acaparan tot; ens regatejan el pá y viuhen de la suhor dels altres. Els deshonrats son els que no saben estimar, els que protestan d' un amor sá y lliure y 's prostituheixen ab un amor brut; aquests, com diu en Fiel en El Cor del Poble, que tenen per cor una guardiola y per cervell una esponja.

No t' emboliqueis, y m' ho diuhen uns que talment sembla tinguin de morir-se tot fent un badall de fam...

SAMUEL TORNER

Sant Andreu (Africa) 25 de setembre.

N Weyler demanava 100,000 homes pel próxim reemplaés. Cent mil proletaris en sa imensa majoria; cent mil infelissos condemnats á deixar la familia pel sol delictes de no poder disposar de trescents duros pera redimirse.

caixa. Al revés: en caixa quí hi ha entrat es ell. En la caixa de morts.

En Sagasta 'ns feu passar la mar de temps gruant la nota de Roma, sobre l' arreglo de la qüestió religiosa. Qu' ara l' están pensant; qu' ara l' están escrivint;

qu' ara están trayentne la copia... La nota no aca bava de venir may.

Al últim, á penas resolta l' última crisis, va anunciar que la nota ja havia sortit de Roma, y que de un moment al altre anava á arribar.

Y en efecte, ha arribat: es l' últim plech que ha rebut l' home del tupé en el moment de sa agonía ministerial. Va obrirho ansiós, y va caure d' esqueua. Lo qu' ell havia pres per nota del Vaticá era la benedicció evangélica que s' envia als moribundos.

En Lerroux va tenir una frase felis per en Canalejas. Prenent peu dels esforços que hi va haver a ecalcar el poder dintre de la monarquia, tremolant la bandera democrática, va ponderarli la inutilitat dels seus intents, y li va dir:

-Desenganyis, Sr. Canalejas: aixis no 's logra res. A l' edat de vosté en Sagasta feya barricadas. Molt ben dit, ja que per lograr l' implantació de la democracia no hi ha mes que un camí expedit: la revolució.

Si regnarà una epidemia d' escándols en las rectorías!... A las batusses que hi va haver ab motiu de una herencia á la rectoria de Tarrassa, es precis agregarhi las qüestions, també á causa de una herencia, que van tenir lloch en la rectoria de Sans, entre 'l rector y un seu oncle.

Desde fora va sentirse un tiro y al poch rato va sortir de la santa casa l' oncle, qu' es un senyor d' edat avansada ab una ferida al bras.

Nosaltres sense ficarnos en interioritats dirém: -¡Vels! hi aquí 's inconvenients de que s' usin en las rectorías Sant-Cristos de sis tiros!

Tant trinxat estava el partit conservador quan en Silvela va caure, com ho está avuy el partit liberal al anarse'n en Sagasta de bigotis.

Y fassin lo que vulguin, ni l' un ni l' altre, ara ni després estarán en condicions de funcionar.

Als partits de la monarquia se 's obliga á referse, separantlos de las funcions del poder durant un período de temps mes ó menos llarch. Prou á penas tornan á bellugare, se 'n van á trossos altre vegada. Y per forsa ha de succehir aixis. ¿Qué no veuhen com els enganxan? Ab saliva dejuna.

Després de 'n Sagasta en Silvela.

Després de 'n Silvela en Sagasta ¡ey! si encare 's pot aprofitar.

Després del asco 'l fástich; després del fástich l' asco. Aixó es el torn dels partits.

Y aixis va vivint el país: trayent las tripas per la boca.

Bé, sí, ja es fácil, á primera vista, aixó de cambiar de govern.

Tot consisteix en que 's qu' estavan asseguts á taula s' aixequin, y 's qu' estavan drets s' hi assequin.

Pero ¡ay! La sopera ja fa temps qu' está esquarterada y vessa.

Y las culleras tan plenas d' oscas qu' es materialment impossible ficárselas á la boca sense ferse mal.

Aixis, per exemple, en Sagasta al caure deixa pendent la qüestió de fixar las forsas de mar y terra pera 'l próxim reemplaés, qu' es de la competencia exclusiva de las Cortes. Portará la majoria sagastina la seva abnegació fins al extrém de votarho, porque 's silvelins que 's hi han fet una traçada adelantantse al terme que se 's hi havia fixat per ocupar el poder, se 'n aprofitin?

Vels! hi aquí una de las oscas de la cullera, que 's pot arrancar carn viva si se la fican á la boca.

Casi no 's queda més que un recurs: prescindir de la Constitució y menjar ab els dits.

Pero llavors el país tindrà dret per dirlos: -Sou una colla de cotxinos!

Al cumplirse las ordres del govern francés respecte al tancament de las escuelas religiosas, va haverhi á Bretanya resistencias tumultuosas y fins actes tan indecents com el de tirar inmundicia sobre la forsa pública. Els soldats havian rebut ordre de no derramar sanch. Y sense necessitat de derramarne ni una gota, las ordres del govern varen cumplirse y va triunfar el principi d' autoritat.

Aquí á Espanya basta un sol cop de pedra, que pot ser disparat per un imbecil ó per un malvat al servey de la mateixa policia, porque la forsa pública invadeixi l' edifici universitari, repartint garrotadas y cops de sabre á tort y á dret, sense mirar á quí y fins als mateixos catedráticos, y acompanyats dels més asquerosos insults. De aixó se 'n diu posar el principi d' autoritat en el lloch degut.

Una cordillera 'ns separa de Fransa y un estret del Marroch. Pero estém relliscant cada día més

Lo que convindria

Del modo que van las cosas
en nostra Universitat,

una casa d'aquest género
es una necessitat.

Un ministre que bada

—Senyor Romanones, ¡d'aixó sí que se'n diu ficar els peus a la galleda!

avall, cada dia més propensos a despendre'ns d'Europa y a fòndre'ns ab l'Àfrica.

El govern sagastí ha caygut, per una qüestió relacionada ab la Marina de guerra. La nostra Marina de guerra, nominal y tot com es, no pot guanyar victòries; pero tira a pico ministeris.

De una manera ó altra havia de pendre la revenja de las catástrofes de Cavite y Santiago de Cuba, en aquesta época consagrada en tot y per tot al género chico.

Una chirigota parlamentaria.

En un rotulo del saló de conferencias, diu en Russinyol a n' en Romero:

—Con el tiempo será V. catalanista. Ya le tengo preparada la barretina.

—Que yo aceptaré con mucho gusto—respon el pollastre antequerá.

—Pero ¡la traerá V. al Congreso?—li pregunta en Russinyol.

—No—respon el currutaco de las dents grossas—la utilizaré como gorro de dormir.

**

Y, segons sembla, lo del regalo de una barretina a n' en Romero es veritat. El doctor Robert, que

serio com era, també de tant en tant sabia fer brometa, li havia oferta y li havia feta teixir a Olot, havent mort avants de poderli entregar. Pero en Russinyol se'n ha encarregat y está disposat a ferli a mans.

Davant de aquestas guessas purament madrilenyas, cuántes y cuántes catalanistas serics y formals, exclamarán:

—Totas aquestas ximpleras no 'ns caben a la barretina.

Per evitar que'l govern caygués avants de temps, els senadors silvelistas varen renunciar a promoure el debat polítich.

Segons *El País*, aquesta renúncia no va ser obra de un acort entre n' Silvela y en Sagasta, sino «de alguien más alto que ofreció a los conservadores el poder para el mismo día en que las leyes de fuerzas permanentes queden sancionadas.»

—Més alt que 'ls dos cap-pares de la conxorxa: qué deu ser?

Ara hi caich. Tal volta la bola de la bandereta de la cúpula de Sant Francisco el Grande, qu' es lo més alt de Madrid. Y es bola.

A Grecia s' han fet unas eleccions ab tan mala sort pel govern, que a la capital ni un sol ministre va sortir elegit.

Y com es natural, s' enten, natural a Grecia, els concellers de la Corona han presentat la dimissió. Aquí a Espanya aquestes casos no son possibles: de las urnas ne surt sempre la victoria dels governants que fan las eleccions. Y quan el país irritat els diu que se'n vagin, fan veure que no l' entenen, com si 'ls parlés en grech.

En cambi als ministres de Grecia, quan se 'ls parla en grech es quan més se donan per entesos.

Llegeixo en un periódich anti-clerical de Bruselas.

«Un bon home va anar a Lourdes a curarse un càncer.

»Després de haverlo sumergit en l'aygua glassada de la piscina li van desapareixer tots els dolors, tan radicalment que res li feya mal. L' infelís va morir de una pneumonia.»

De prodigis com aquest se'n registren tot sovint en aquell miraculós santuari.

CANTARS DE TARDOR

Ja 'ns trobém a la tardor,
y per lo tant, ningú 's banya:
es dir... ningú, encor n' hi ha alguns
que nedan... en l' abundancia.

¿Que las fullas van cayent?
Bueno... no hi ha que apurarse,
perque es lo que penso jo:
mentres no caiguin els arbres...

Ara es quan deus dirigir
ta pensa a las regions altas...
Ara es quan deus meditar...
Ara es quan deus... y no pagas.

Si al próxim hivern que vé
fes una calor horrenda
ens deixaria glassats...
una cosa tan calenta.

Ja hem arribat al temps trist;
al temps que jo més admiro
aqueixas postas de sol...
Bixas postas... y codillos!

Lo que vó de ayer a hoy!
La natura, ahir, tot vida.
Avuy, seca, agonizant.
Demá... será altre día.

Dius qu' ara 'ls días son curts?...
Si qu' estás ben bé de bromat!
Escolta, noy: desde quan
no tenen vintiquatre horas?

ANDRESITO

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA.—An-ti-pa-ti-a.
- 2.ª ANAGRAMA.—Rafel—Ferla.
- 3.ª TRENCA-CLOSCAS.—La señora capitana.

ALMANACH

¡INTERESSANT!

Sortirà dintre de pocs dies

ALMANACH

DE

LA CAMPANA DE GRACIA

PERA 1903

plé de dibuixos y caricaturas polítichs d' actualitat

Continúa oberta pels corresponals la llista de pedidos, que, com de costum, serán servits per rigurós torn.

4.ª CONVERSA.—Rafel.

5.ª GEROGLÍFICH.—Per trompa los elefants.

Han endevinat totas ó part de las solucions del número anterior els caballers: Aranya fenicada vilafraquinina, Dos geroglificaires, Joseph T. Vilá, Joseph Luim, B. A. de Papiol, Manolo Fideñas, y Múscelus.

XARADA

Un pobre d' aquests que cantan
salms ab veu de nas, que tot
prima va fer molta gracia
veure'l rebutjà ab rencor
un tros ben gros de terciera
per reclamá, humil, melós
al amo que al padris seya
fumant y prenent el sol,
li omplís la segona tersa
pel treball de di oracions.

J. COSTA POMÉS

MUDANSA

Encar fa tot en Bernat,
pero no está pas tant mal;
avuy el metje ha ordenat
que ja pot pendre total.

F. JOANET

TRENCA-CLOSCAS

S. SOLÀ

CELRA

Formar ab aquestas lletres degudament combinadas lo títol de un aplaudit drama catalá en 3 actes:

A. VITALLA

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7 8.—Ofici.
1 2 8 3 7 6 5.—Instrument.
6 8 5 4 2 3.—Nom d' home.
5 8 7 3 7.— de dona.
4 5 6 2.—Poble catalá.
6 7 8.—Riu catalá.
1 7.—Consonant.
8.—

JOAN CATAU

GEROGLÍFICH

× ×

RIC

II

×

RIQUE

UN TABERNÉ DELS ENCANTS

Caballers: Andrés A. Torruella, J. Calsina M., Julio Palau y Ximenez, Un taberné dels Encants, Llorens Carbó, Barbé Vilafranquí, J. Vila, G. Busquets, Pissarra, Xapu Dopor, Ciudadá Meravillas, Siul Alouregif, Manolo Fideñas, J. Sansolí y Verdier y Anidoc Ogaitnas: No pot ser.

Caballers: Juan Catau, A. Curull T., Albertet de Vilafranca, F. Joanet, V. Morechitel S. en C. y J. Goriñan R.: Mirarém de que siga.

Caballer: Múscelus: No, senyor; pera Barcelona no admetém suscripciones. Sobre lo del número, serveixis passar per la llibreria.—M. A. (a) Badoch: Es fluixíssim.—Borra Borrasca: Alguna coseta s' aprofitará.—A Ribas Ll.: Idem, idem.—A. R. T.: Se veu que vosté ha llegit molt a n' en Marquina... Ab tot y no haverho entés gayre devém dir qu' es bó.—Ll. Campanyá: No 'ns acaba de satisfer.—I. Solé y Valls: Igual li dihéim.—J. Farrés Gairalt: Poch ó molt, si senyor.—J. Deniel: No té cap solta.—Pepet del violí: Será per un' altra vegada.—J. Costa Pomés: No val la pena. Llegirém lo que 'ns envia y... ja ho sab.—J. F. B.: No sigui brut home, aixó deixiho pels capellans.—Jaume de la P.: No vá.—Mata Ratas: No vé.—Alfredo Callico: Ho sentím, pero es molt magriscolis y no té res de nou.—Pere de la Cullera: ¡Pobre Pi! ¡Si ara presencies aquest rebombori dels vallistas y arditistas...! ¡Y si llegís aquestes versos que vosté li dedica.—Saramandilla: ¿Qu' es vosté mateix en Papiu?... Es que 'l dibuix no pot ser de ningú més que de n' Papiu...—Xim: A mí m' agrada y procuraré que se 'ls dongui cabuda.—Lluís G. Salvador: Gracias per la poesia. Entra en tanda.—J. S.: Els versos son de primera. ¿Que tal els goigs? ¡Ja están apunt de solfa?—M. de C. (Cádiz): Gracias de las gracias que 'ns dona. Ja sab que no hi ha de qué. El seu tocayo bó.—Anidoc Ogaitnas: Tindrém present lo dels barrets de las senyoras.—M. V. C.: Es asquerós y tonto. Aixó de pets y ventositats somortas no més fa riure a la gent de sagristia.—Ridor: El dibuix es fiach d' assumpto y pobre d' execució.—S. Alsina y C.: La falta d' espay y las dificultats de la compaginació del últim full, ens privaren de utilisar en l' Almanach de La Esquilla, alguns de sos traballs, y cregui que ho sentim com vosté mateix.

Imprempta de LA CAMPANA y LA ESQUILLA, carrer del Olim, número 8.

Tinta Ch. Lorilleux y C.ª

Dissapte que vé, dia 13

NÚMERO
EXTRAORDINARI

de LA CAMPANA DE GRACIA

8 páginas

*

La crisis.

*

El problema polítich.

*

Numerosas caricaturas.

*

Text variat

*

10 céntims